

STORTINGET

Innst. 285 S

(2023–2024)

Innstilling til Stortinget
fra næringskomiteen

Meld. St. 10 (2023–2024)

Innstilling fra næringskomiteen om Noregs fiskeriavtaler for 2024 og fisket etter avtalane i 2022 og 2023

Til Stortinget

Sammendrag

Noreg er ein havnasjon med rike fiskeressursar. Dei store mengdene fisk i norske farvatn har gjeve mat, arbeid og inntekt til det norske kystfolket til alle tider. I 2023 eksporterte Noreg villfanga fisk og fiskeprodukt for 43 mrd. kroner, som vart ny rekord.

Vi deler rundt 90 pst. av fiskeressursane vi haustar av, med andre land gjennom gjensidige avtaler på ressursforvaltingsområdet. Det er forvaltninga av desse ressursane som er temaet for dei årlege fiskeriavtalane. Avtalane skal sikre at haustinga av fiskebestandane er berekraftig. Dei er difor baserte på uavhengige vitenskaplege råd om kvotar og forvaltningstiltak og inneheld forpliktande føresegner om kvotefordeling, forvaltningstiltak og kontroll samarbeid.

Det er tre overordna mål som ligg til grunn for Noregs medverknad i dei ulike forhandlingsprosessane og dei internasjonale organisasjonane for ressursforvaltning:

- å fremje ei berekraftig forvaltning av dei levande marine ressursane, basert på den beste tilgjengelege vitenskaplege kunnskapen og ei økosystembasert tilnærming
- å sikre Noreg ein rettferdig del ved kvotefordeling av felles regulerte bestandar

- å sikre tilfredsstillande kontroll og handheving innan dei forvaltingsregima der Noreg tek del.

Oversikt over fiskeriavtalane

Noreg inngår vanlegvis fire typar internasjonale fiskeriavtaler: tosidige avtaler, trepartsavtaler, kyststatsavtaler og avtaler i regionale fiskeriforvaltingsorganisasjonar (RFMO-ar).

Noreg inngår tosidige avtaler med Russland, EU, Storbritannia, Færøyane, Island og Grønland. Avtalane med Russland og trepartsavtalen med EU og Storbritannia er dei mest omfattande og gjeld felles forvaltning av bestandane vi deler i høvesvis Barentshavet og Nordsjøen. I tillegg blir det avtalt gjensidig løyve til å fiske i fiskerisona til den andre parten og byte av kvotar. EU er forhandlingspart på vegner av Sverige og Danmark i avtalane om regulering av fisket i Skagerrak og Kattegat og om svensk fiske i Noregs økonomiske sone. Avtalane med Færøyane, Grønland og Island gjeld først og fremst kvotebyte. Kvotebytet har tradisjonelt vore ei vidareføring av tidlegare fiskemønster hos partane, men nivået avheng òg av variasjonar i storleiken på dei ulike bestandane. Avtalane omfattar dessutan kontroll samarbeid og i ulik grad forskningssamarbeid.

Dei største bestandane i Norskehavet er makrell, norsk vårgytande sild og kolmule. Dette er bestandar som vandrar mellom sonene til fleire statar. Dei blir difor forvalta gjennom fleirsidige avtaler, såkalla kyststatsavtaler, mellom statane som har bestanden i sone sine. Noreg er òg part i ein trepartsavtale om forvaltninga av lodde ved Island, Grønland og Jan Mayen, og er som fjernfiskenasjon deltakar i prosessen om fordeling og regulering av uer i Irmingerhavet mellom Færøyane, Grønland og Island.

FN-avtalen om fiske på det opne havet pålegg kyststatane og statar som fiskar i internasjonalt farvatn, å ta del i regionalt samarbeid om forvaltninga av vandrande fiskebestandar. RFMO-ane søkjer å kombinere ei langsiktig bevaring og best mogleg utnytting av fiskeressursane i konvensjonsområda sine. Det skjer gjennom regulering av fisket, miljøtiltak og kontrollsamarbeid. RFMO-ane har mellom anna vore viktige arenaer i kampen mot ulovleg, urapportert og uregulert fiske (UUU-fiske). Dei ulike organisasjonane for fiskeriforvaltning som Noreg deltek i, er nærmare presenterte i kapittel 3 i meldinga.

I kapittel 2 i meldinga gjev departementet ei kort innføring i tema som er viktige i det internasjonale fiskerisamarbeidet: Det havrettslege rammeverket, den vitenskaplege rådgjevinga og dei internasjonale havmiljøprosessane legg viktige premisser for dei årlege fiskeriavtalane. Regjeringa omtaler dessutan det internasjonale samarbeidet mot UUU-fiske og fiskerikriminalitet.

Verdiane Noreg forhandlar om

Den samla fangstverdien av fiskeriavtalane Noreg inngjekk med andre land i 2023, er rekna ut til å vere om lag 71 mrd. kroner. Noreg sin del utgjorde ein tredel av totalen, eller om lag 20 mrd. kroner. I tillegg kjem verdiane som blir skapte av bearbeiding av fangsten. Den realiserte verdien av avtalane er avhengig av i kor stor grad Noreg nyttar kvotane fullt ut.

Figur 1.2 i meldinga viser korleis den økonomiske verdien vart fordelt mellom dei viktigaste avtalane i 2023. Denne fordelinga vil variere ein del frå år til år som følge av endringar i storleiken på kvotane og prisane i marknaden for dei ulike artane. Figuren illustrerer like fullt den økonomiske tyngda av dei ulike avtalane i 2023.

Torsken i Barentshavet er den kommersielt viktigaste bestanden i Noreg, og den norske kvoten hadde i 2023 ein verdi på om lag 8,4 mrd. kroner. Det er grunnen til at godt over halvparten av dei samla verdiane av fiskeriavtalane kjem frå Russlandsavtalen. 35 pst. av verdiane frå avtalane totalt skriv seg frå kyststatsavtalane for dei tre pelagiske bestandane. Makrellen er for tida den klart viktigaste med ein verdi på om lag 4,4 mrd. kroner i 2023. Avtalen med EU og Storbritannia om forvaltninga av fellesbestandane i Nordsjøen stod for 9 pst. av verdiane. Skagerrakavtalen med EU stod for om lag 1 pst. av dei samla verdiane i 2023.

Fiskeriavtalane for 2024 og fisket etter avtalane i 2022 og 2023

Figur 1.3 i meldinga viser den avtalte totalkvoten for viktige bestandar for Noreg i perioden 2020–2024. Kapittel 3 i meldinga presenterer dei fastsette kvotane og fordelinga av desse i alle dei ulike avtalane. Kapittel 4 i

meldinga inneheld ein gjennomgang av status og vitenskapleg rådgjeving for dei ulike bestandane.

Kapittel 4 i meldinga gjer òg greie for hovudtrekka i fisket etter avtalane Noreg hadde med andre land i 2022 og 2023. Hovudvekta er lagd på den norske utnyttinga av avtalane, i kva grad partane som får tildelt kvotar i havområda under norsk jurisdiksjon, faktisk nyttar desse kvotane, og verdien av fisket etter avtalane.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sverre Myrli, Runar Sjøstad, Rune Støstad og Solveig Vitanza, fra Høyre, Olve Grotle, Linda Hofstad Helleland og Lene Westgaard-Halle, fra Senterpartiet, Jenny Klinge, lederen Willfred Nordlund og Per Olav Tyldum, fra Fremskrittspartiet, Sivert Bjørnstad og Bengt Rune Strifeldt, fra Sosialistisk Venstreparti, Torgeir Knag Fylkesnes, fra Rødt, Geir Jørgensen, fra Venstre, Alfred Jens Bjørlo, og fra Miljøpartiet De Grønne, Rasmus Hansson, viser til Meld. St. 10 (2023–2024) Noregs fiskeriavtalar for 2024 og fisket etter avtalane i 2022 og 2023. Komiteen viser til at Norge er blant verdens fremste havnasjoner, og er av de største sjømateksportørene. Komiteen merker seg at Norge deler rundt 90 pst. av fiskeressursene med andre land gjennom gjensidige ressursforvaltningsavtaler, for å sikre at høstingen av fiskebestandene er bærekraftige. Komiteen viser til at Norge inngår tosidige avtaler med Russland, EU, Storbritannia, Færøyene, Island og Grønland. Avtalene med Russland og trepartsavtalen med EU og Storbritannia er de mest omfattende og gjelder felles forvaltning av bestandene Norge deler med andre land i henholdsvis Barentshavet og Nordsjøen.

Komiteen merker seg at den samlede fangstverdien av alle avtalene i 2023 var på om lag 71 mrd. kroner, hvorav Norges del var en tredel – 20 mrd. kroner.

Komiteen viser til Norges holdning og fordømmelse av Russlands fullskala militærangrep på Ukraina, og at Norge derfor har innført historisk strenge sanksjoner. Det bilaterale samarbeidet med Russland er nedskalert til et minimum. Samtidig har Norge et ansvar for å forvalte fiskeriressursene i Barentshavet på en måte som sikrer framtidig høsting av ressursene. Komiteen merker seg at Norge har valgt å videreføre fiskerisamarbeidet innenfor forskning, regulering og kontroll, fordi de er bærende elementer for en forsvarlig og bærekraftig forvaltning av de bestandene som blir forvaltet av Norge og Russland, og er av stor betydning, også for andre land.

Komiteen viser til at det er tre overordnede mål som ligger til grunn for Norges medvirkning i de ulike forhandlingsprosessene og de internasjonale organisasjonene for ressursforvaltning:

1. Å fremme en bærekraftig forvaltning av de levende marine ressursene, basert på den beste tilgjengelige vitenskapelige kunnskapen og en økosystembasert tilnærming.
2. Å sikre Norge en rettferdig del ved kvotefordeling av felles regulerte bestander.
3. Å sikre tilfredsstillende kontroll og håndheving innenfor de forvaltningsregimene Norge tar del i.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av en samlet komité.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til meldingen og rå Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Meld. St. 10 (2023–2024) – Noregs fiskeriavtaler for 2024 og fisket etter avtalane i 2022 og 2023 – vedlegges protokollen.

Oslo, i næringskomiteen, den 30. april 2024

Willfred Nordlund

leder

Bengt Rune Strifeldt

ordfører

